

Sprawa C-7/21**Streszczenie wniosku o wydanie orzeczenia w trybie prejudycjalnym zgodnie z art. 98 § 1 regulaminu postępowania przed Trybunałem****Data wpływu:**

8 stycznia 2021 r.

Oznaczenie sądu odsyłającego:

Bezirksgericht Bleiburg (Austria)

Data wydania postanowienia o wystąpieniu z wnioskiem o wydanie orzeczenia w trybie prejudycjalnym:

6 listopada 2020 r.

Strona powodowa:

LKW WALTER Internationale Transportorganisation AG

Strona pozwana:

CB

DF

GH

Przedmiot postępowania głównego

Słoweńskie uregulowanie ustanawiające uzasadniony sprzeciw jako jedyny środek prawny przeciwko postanowieniu o wszczęciu egzekucji wydanemu bez tytułu wykonawczego, który należy wnieść w ciągu ośmiu dni w języku słoweńskim – Niedochowanie tego terminu przez dłużniczkę z siedzibą w Austrii, której austriacka kancelaria adwokacka wniosła uzasadniony sprzeciw w języku słoweńskim w terminie dwunastu dni od doręczenia postanowienia – Wątpliwość co do zgodności uregulowania z prawem Unii

Przedmiot i podstawa prawna odesłania

Wykładnia prawa Unii na podstawie art. 267 TFUE

Pytania prejudycjalne

- a) Czy art. 36 i 39 rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1215/2012 z dnia 12 grudnia 2012 r. w sprawie jurysdykcji i uznawania orzeczeń sądowych oraz ich wykonywania w sprawach cywilnych i handlowych w związku z art. 47 karty praw podstawowych Unii Europejskiej oraz zasadą skuteczności i równoważności (zasadą lojalnej współpracy, o której mowa w art. 4 ust. 3 TUE) należy interpretować w ten sposób, że stoją one na przeszkodzie uregulowaniu państwa członkowskiego ustanawiającemu sprzeciw jako jedyny środek prawny przeciwko postanowieniu o wszczęciu egzekucji wydawanemu przez sąd bez przeprowadzenia wcześniejszego postępowania kontradiktoryjnego i bez tytułu egzekucyjnego jedynie na podstawie twierdzeń wierzyciela, który to sprzeciw należy wnieść w terminie ośmiu dni w języku tego państwa członkowskiego również w przypadku, gdy postanowienie o wszczęciu egzekucji doręcza się w innym państwie członkowskim w języku, którego odbiorca nie rozumie, przy czym sprzeciw wniesiony w terminie dwunastu dni zostaje odrzucony jako wniesiony z przekroczeniem terminu?
- b) Czy art. 8 rozporządzenia nr 1393/2007 Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 13 listopada 2007 r. dotyczącego doręczania dokumentów w związku z zasadą skuteczności i równoważności należy interpretować w ten sposób, że sprzeciwia się on przepisowi prawa krajowego stanowiącemu, że wraz z doręczeniem formularza zawartego w załączniku II dotyczącego informacji o prawie do odmowy przyjęcia, w ciągu tygodnia równocześnie rozpoczyna bieg również termin na wniesienie przewidzianego środka prawnego przeciwko doręczonemu jednocześnie postanowieniu o wszczęciu egzekucji, dla którego to środka jest przewidziany termin ośmiu dni?
- c) Czy art. 18 ust. 1 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej należy interpretować w ten sposób, że sprzeciwia się on uregulowaniu państwa członkowskiego ustanawiającemu przeciwko postanowieniu o wszczęciu egzekucji środek prawny w postaci sprzeciwu, który należy wnieść z uzasadnieniem w terminie ośmiu dni, i termin ten ma zastosowanie również w przypadku, gdy adresat postanowienia o wszczęciu egzekucji ma siedzibę w innym państwie członkowskim i postanowienie o wszczęciu egzekucji nie zostało sporządzone w języku urzędowym państwa członkowskiego, w którym doręcza się postanowienie o wszczęciu egzekucji ani w języku zrozumiałym dla adresata?

Powołane przepisy prawa Unii

Karta praw podstawowych Unii Europejskiej (zwana dalej „kartą”), art. 47, art. 4 ust. 3 TUE, art. 18 ust. 1 TFUE

Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1215/2012 z dnia 12 grudnia 2012 r. w sprawie jurysdykcji i uznawania orzeczeń sądowych oraz ich

wykonywania w sprawach cywilnych i handlowych (zwane dalej „rozporządzeniem nr 1215/2012”), art. 36 i 39

Rozporządzenie nr 1393/2007 Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 13 listopada 2007 r. dotyczące doręczania w państwach członkowskich dokumentów sądowych i pozasądowych w sprawach cywilnych i handlowych (doręczanie dokumentów) oraz uchylające rozporządzenie Rady (WE) nr 1348/2000 (zwane dalej „rozporządzeniem nr 1393/2007”), art. 8

Powołane przepisy prawa krajowego

Zakon o izvršbi in zavarovanju (ZIZ) (słoweńska ustawa o postępowaniu egzekucyjnym i zabezpieczającym), art. 9, 53, 58, 61

Zwięzłe przedstawienie stanu faktycznego i przebiegu postępowania

- 1 Powódka, Lkw Walter internationale Transportorganisation AG, jest spółką wpisaną do austriackiego rejestru przedsiębiorców, prowadzącą działalność w dziedzinie międzynarodowego obrotu towarowego.
- 2 W dniu 30 października 2019 r. sąd okręgowy w Ljubljanie, Słowenia, doręczył powódce drogą pocztową postanowienie w języku słoweńskim o wszczęciu egzekucji dotyczącej kwoty 17 610, 00 EUR wraz z odsetkami i kosztami, na mocy którego przedsiębiorstwo Transport Gaj d.o.o. dokonało zajęcia wierzytelności powódki przysługujących jej wobec licznych słoweńskich przedsiębiorstw. Dokument ten dotarł do działu prawnego powodowej spółki dopiero w dniu 4 listopada 2019 r., ponieważ 1 listopada był w Austrii dniem wolnym od pracy, po którym rozpoczynał się weekend. Jeszcze tego samego dnia dział prawny zwrócił się mailem, do którego było załączone postanowienie, do kancelarii adwokackiej, która reprezentowała powódkę w sporze w Słowenii, o przejrzenie tego dokumentu. Po tym jak obecnie pozwani adwokaci oświadczyli, że w ciągu ośmiu dni należy wnieść uzasadniony sprzeciw, powódka zwróciła się do pozwanych o uczynienie tego w jej imieniu, w następstwie czego sprzeciw został wniesiony w dniu 11 listopada 2019 r. Poza tym postanowienie o wszczęciu egzekucji nie zostało wydane na podstawie prawomocnego i wykonalnego tytułu egzekucyjnego, lecz jedynie na podstawie rachunków. Przepisy art. 9 ust. 3, art. 53 ust. 2 i art. 61 ust. 2 Zakon o izvršbi in zavarovanju (ZIZ) (ustawy o postępowaniu egzekucyjnym i zabezpieczającym) stanowią w odniesieniu do egzekucji na podstawie wiarygodnych dokumentów, że od postanowienia o wszczęciu egzekucji uwzględniającego wniosek należy wnieść sprzeciw w terminie ośmiu dni od doręczenia postanowienia, w którym należy wskazać uzasadniające go okoliczności faktyczne oraz przedstawić odpowiednie dowody.
- 3 Po tym jak powódka uiszczyła w terminie wymaganą opłatę sądową, sąd rejonowy w Ljubljanie w dniu 10 grudnia 2019 r. odrzucił sprzeciw jako spóźniony,

ponieważ został on wniesiony z przekroczeniem ośmiu dni od doręczenia powódce postanowienia o wszczęciu egzekucji.

- 4 Na postanowienie o odrzuceniu sprzeciwu pozwani wnieśli w imieniu powódki zażalenie w powodu sprzeczności z konstytucją i prawem Unii, które jednak zostało oddalone przez wyższy sąd w Mariborze. W wyniku tego postanowienie o wszczęciu egzekucji stało się prawomocne i wykonalne, w związku z czym powódka spłaciła wierzytelność w całości.
- 5 W powództwie przed Bezirksgericht Bleiburg (sądem rejonowym w Bleiburgu) powódka żąda od pozwanych 22 168, 09 EUR wraz z odsetkami i kosztami z tytułu odpowiedzialności adwokackiej, ponieważ pozwani nie dochowali terminu. Od nakazu zapłaty wydanego w dniu 10 lipca 2020 r. pozwani wnieśli zarzuty. W tym postępowaniu wnosi się o wydanie orzeczenia w trybie prejudycjalnym.

Główne argumenty stron postępowania głównego i związane przedstawienie uzasadnienia odesłania prejudycjalnego

- 6 Pozwani podnoszą, że ośmiodniowy termin na wniesienie uzasadnionego sprzeciwu jest niezgodny z prawem Unii. Gdyby sądy słoweńskie prawidłowo zastosowały to prawo, wówczas sprzeciw zostałby wniesiony w terminie i powódka nie poniosłaby szkody. Ponadto doręczenie nie nastąpiło w sposób prawidłowy, ponieważ pouczenie adresata o prawie do odmowy przyjęcia zgodnie z art. 8 rozporządzenia nr 1393/2007 (formularz II), które było dołączone do przesyłki listowej w języku niemieckim, znajdowało się pomiędzy pozostałymi dwunastoma stronami słoweńskiego postanowienia i w związku z tym nie zostało zauważone przez powódkę. Ponadto postanowienie to nie jest wykonalne poza Słowenią, ponieważ nie spełnia podstawowych warunków poświadczenia wykonalności, o których mowa w art. 36 i 39 rozporządzenia nr 1215/2012. Zdaniem pozwanych fakt, iż postanowienie jest wykonalne na terytorium Republiki Słowenii, stanowi dyskryminację powódki ze względu na jej siedzibę lub obywatelstwo w rozumieniu art. 18 ust. 1 TFUE.
- 7 Sąd odsyłający wyjaśnia w przedmiocie **pytania pierwszego**, że przy uwzględnieniu zasady skuteczności krótki termin na wniesienie zarzutów może być niezgodny z art. 36 i art. 39 rozporządzenia nr 1215/2012 w związku z art. 47 karty i wskazuje na wyrok Trybunału z dnia 13 września 2018 r. (Profi Credit Polska S.A., C-176/17, EU:C:2018:711), w którym Trybunał już stwierdził, że krajowy przepis proceduralny ustanawiający termin dwóch tygodni narusza prawo do skutecznego środka prawnego. Chociaż w odróżnieniu od tamtej sprawy w niniejszej sprawie nie chodzi o umowę konsumencką ani o weksel, to jednak istotne stwierdzenia z wymienionego wyroku, w szczególności z pkt 64–67, mają zastosowanie również w niniejszej sprawie, ponieważ także w niniejszej sprawie należy wnieść w terminie uzasadniony sprzeciw i opłaty. Również zdaniem słoweńskiej doktryny prawa krótki termin na wniesienie sprzeciwu ogranicza lub

narusza prawa pozwanego, o których mowa w art. 6 EKPC lub w art. 47 karty, w szczególności w przypadku, gdy ma on miejsce zamieszkania w innym państwie członkowskim. Musi on reagować jeszcze szybciej niż dłużnik mający siedzibę w Słowenii, ponieważ musi zlecić sporządzenie tłumaczenia postanowienia, dokumentów przedłożonych jako dowody oraz sprzeciwu, co wymaga dużo czasu. Postanowienie mogłoby zostać uznane i wykonane również w Austrii zgodnie z art. 36 i 39 rozporządzenia nr 1215/2012, przy czym sądy austriackie nie mogłyby dokonać kontroli merytorycznej.

- 8 Sąd podnosi w przedmiocie **pytania drugiego**, że ma wątpliwości do co prawidłowej wykładni biegu terminu w odniesieniu do prawa do odmowy przyjęcia przewidzianego w art. 8 rozporządzenia nr 1393/2007, zgodnie z którym adresata informuje się na standardowym formularzu zawartym w załączniku II o możliwości odmowy przyjęcia doręczanego dokumentu w momencie doręczenia lub poprzez zwrócenie go w ciągu tygodnia do jednostki przyjmującej, jeżeli nie rozumie on języka dokumentu. Podczas gdy sąd słoweński najwyraźniej założył równoległe rozpoczęcie biegu tygodniowego terminu na zwrócenie i odmowę przyjęcia oraz na wniesienie sprzeciwu od postanowienia, sąd odsyłający interpretuje art. 8 w ten sposób, że termin na ewentualne wniesienie sprzeciwu rozpoczyna bieg dopiero po upływie tygodniowego terminu na skorzystanie z odmowy przyjęcia. W przeciwnym razie dłużnik, który nie rozumie języka, w którym został sporządzony dokument sądu, co częściej będzie dotyczyć dłużnika mającego siedzibę w innym państwie członkowskim, znajdowałby się bowiem w gorszej sytuacji w stosunku do dłużnika, który rozumie język postanowienia o egzekucji, i poprzez konieczność tłumaczenia straciłby cenny czas. Trybunał już stwierdził, że rozporządzenie nr 1393/2007 należy interpretować w ten sposób, aby zagwarantowana była słuszna równowaga między interesami skarżącego a interesami pozwanego, który jest adresatem dokumentu, poprzez pogodzenie celów skuteczności i szybkości przekazywania pism procesowych z koniecznością zapewnienia odpowiedniej ochrony prawa do obrony adresata tych pism (zob. wyrok z dnia 16 września 2015 r., Alpha Bank Cyprus Ltd, C-519/13, EU:C:2015:603, pkt 33). Zdaniem sądu odsyłającego, jeżeli bieg obu terminów ma rozpoczynać się równoległe, prawa do obrony adresata pisma nie są w żaden sposób chronione w słuszny sposób, i zostaje naruszone jego prawo do swobodnego decydowania o tym, czy chce odmówić przyjęcia, czy też wnieść sprzeciw. Ze zwrotem pisma byłyby związane wielotygodniowe lub nawet wielomiesięczne opóźnienia, ponieważ sąd słoweński musiałby najpierw zobowiązać wierzyciela do przedłożenia tłumaczeń postanowienia o udzieleniu zgody na egzekucję i dopiero potem przeprowadzić ponowne doręczenie w innym państwie członkowskim. Jeżeli jednak adresat chce szybkiego załatwienia sprawy, powinien on mieć możliwość, mimo braku znajomości języka, zaakceptowania dokumentu w języku obcym bez tłumaczenia i samodzielnego uzyskania tłumaczenia, zamiast korzystania z prawa do odmowy przyjęcia. Zdaniem sądu odsyłającego, art. 8 rozporządzenia nr 1393/2007 należy interpretować ze względu na konieczność zagwarantowania prawa do skutecznego środka prawnego w rozumieniu art. 47 karty w ten sposób, że adresat może skorzystać ze swobody decydowania w ciągu tygodnia przed rozpoczęciem biegu

terminu na wniesienie sprzeciwu. Do decyzji państw członkowskich pozostawia się określenie odpowiednich terminów na skorzystanie z prawa do skutecznego środka prawnego. Należy jednak przestrzegać w tym względzie zasady równowagi i skuteczności. Wymogi zasady skuteczności są jednakże spełnione tylko wtedy, gdy taki termin jest wystarczający na przygotowanie i wniesienie skutecznego środka prawnego (zob. wyroki: z dnia 28 lipca 2011 r., Samba Diouf, C-69/10, EU:C:2011:524, pkt 66; z dnia 26 września 2013 r., Texdata Software, C-418/11, EU:C:2013:588, pkt 80 oraz z dnia 9 września 2020 r., JP, C-651/19, EU:C:2020:681, pkt 57). W świetle orzecznictwa Trybunału dotyczącego zasady skuteczności wydaje się więc, że termin tygodnia lub ośmiu dni, w którym należy jednocześnie podjąć decyzję o tym, czy nie przyjmuje się obcojęzycznego dokumentu czy też tłumaczy się ten dokument i jednocześnie sporządza uzasadniony sprzeciw, jest zbyt krótki, aby przygotować i wnieść skuteczny środek prawny.

- 9 **W przedmiocie pytania trzeciego** sąd odsyłający wyjaśnia, że wyraża wątpliwości co do tego, czy art. 18 TFUE stoi na przeszkodzie słoweńskiemu uregulowaniu dotyczącemu ośmiodniowego terminu na wniesienie sprzeciwu od postanowienia o wszczęciu egzekucji, w przypadku gdy to ostatnie jest przekazywane dłużnikowi mającemu siedzibę w innym państwie członkowskim. Artykuł 18 TFUE zakazuje wszelkiej dyskryminacji ze względu na przynależność państwową. Obywatele państwa członkowskiego, które ustanawia jedynie termin ośmiu dni na wniesienie sprzeciwu od postanowienia o wszczęciu egzekucji, są zazwyczaj zaznajomieni z tym krótkimi terminami i ponadto władają językiem, w którym zostało wydane postanowienie o wszczęciu egzekucji. Strony mające siedzibę w innym państwie członkowskim nie muszą liczyć się z takimi krótkimi terminami, zwłaszcza wtedy, gdy w ich własnym państwie członkowskim przewidziane są znacznie dłuższe terminy (w Austrii termin na wniesienie sprzeciwu od nakazu zapłaty wynosi cztery tygodnie), a również dla sprzeciwu od europejskiego nakazu zapłaty jest przewidziany termin 30 dni. Ponadto dłużnik w innym państwie członkowskim musi najpierw sam zlecić tłumaczenie postanowienia o wszczęciu egzekucji, aby zrozumieć jego treść i zdecydować, czy będzie się przed nim bronić, co zwykle wymaga trochę czasu i dalej skraca już i tak krótki termin na wniesienie sprzeciwu. Ponadto rzezone uregulowanie umożliwia wierzycielowi wykorzystanie wobec dłużników w innym państwie członkowskim słoweńskiego postępowania o wydanie postanowienia o wszczęciu egzekucji zamiast postępowania o wydanie europejskiego nakazu zapłaty, ponieważ wierzyciel mógłby liczyć na to, że dłużnik mógłby nie dochować tak krótkiego terminu.

Bezirksgericht Bleiburg

Bleiburg, 6 listopada 2020 r.